

Motion till riksdagen 2021/22:4111

av Emma Hult m.fl. (MP)

Förläng livet på prylarna och planeten

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tvinga producenter att berätta för oss konsumenter hur länge deras produkter är byggda för att hålla och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att koppla reklamerationsrätten till förväntad livslängd och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förstärka den omvända bevisbördan i reklamerationsrätten från sex månader till två år och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att driva på för höga hållbarhetsambitioner i EU:s kommande reglering om produktpass och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den tekniska utvecklingen gör att vi har kunnat förlänga livet för oss människor. Men om vi vill förlänga livet på planeten behöver vi använda teknikutvecklingen för att förlänga livet även på prylarna vi har omkring oss.

Tänk dig att du behöver köpa en diskmaskin eller spis. Vad är det som avgör ditt val? Pris såklart, men kanske även utseende och om den drar mycket el. För allt detta finns det märkningar och information som du som konsument kan få. Det underlättar ditt val och du väljer själv utifrån det just du tycker är viktigt. Men en sak vet du inte – hur länge förväntas spisen eller diskmaskinen hålla?

Det är till och med så att producenter har avslöjats med att bygga in ett planerat åldrande där mobiltelefonen blir segare efter ett par år eller diskmaskinen råkar gå sönder precis efter att garantitiden har gått ut. Än värre blir det av att många av produkterna är byggda för att försvåra reparationer. Det kan göra att kostnaden för att laga blir högre än för att köpa nytt. Miljöpartiet vill därför tvinga producenter att berätta för oss konsumenter hur länge deras produkter är byggda för att hålla.

Vi har förväntad livslängd på mjölkpaketet, och då är det inte mer än rimligt att det också finns på kartongen till en ny mobiltelefon, datorer eller diskmaskiner. Hur lång den beräknade livslängden är för en produkt är upp till producenten att avgöra, men då kan vi konsumenter välja bort dem som inte producerar varor med kvalitet och hållbarhet. Krav på redovisning av livslängd för vissa produkter finns redan i ex Norge, Island och Nederländerna, och det vore på tiden att Sverige följer efter.

Koppla reklamationsrätten till förväntad livslängd

Reklamationsrätten är din rätt som köpare att klaga på en vara du köpt. Konsumentlagstiftningen behöver ändras så att varor med en förväntad livslängd på över 2 år ska ha en reklamationstid på 5 år. Detta är ett system som redan i dag finns i Norge.

Förstärk den omvända bevisbördan i reklamationsrätten

Miljöpartiet föreslår att förlänga den omvända bevisbördan i reklamationsrätten till två år istället för som idag sex månader. Det gör att det under två år inte är jag som köpare som måste bevisa att felet fanns inbyggt i produkten, utan istället företaget som har bevisbördan på sig. Detta innebär en skärpning av den svenska konsumentlagstiftningen som ger mer makt till oss konsumenter.

Driv på för höga ambitioner i EU för produktpass

I EU-kommissionens Green Deal aviseras ett elektroniskt produktpass som till exempel skulle kunna ge information om en produkts ursprung, sammansättning, möjligheter till reparation och demontering och hantering när den tjänat ut. Produktpasset kommer att ingå i EU:s nya produktpolicyramverk. Miljöpartiet anser att Sverige ska driva på för en hög hållbarhetsambition, och att syftet med ett produktpass ska vara att främja produkter som är fossilfria, resurseffektiva och giftfria och främjar biologisk mångfald.

Miljöpartiet vill skapa en hållbar konsumentmarknad där vi alla kan vara en del av lösningen på miljöproblemen. Det är inte den som har flest prylar när den dör som vinner. Det är den som får mesta möjliga nytta av sina prylar som ser till så att planeten vinner.

Emma Hult (MP)

Amanda Palmstierna (MP)

Anna Sibinska (MP)

Annika Hirvonen (MP)